

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 14 Cor.
 Pe șase luni . . . 12 "
 Pe trei luni . . . 8 "
 Birou de Distribuție
 Pe număr 4 Cor. — Pen-
 tra România și America
 10 Cor.
 Birou de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 număr 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Deák Ferenc-utca 20.
 —
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscrisurile nu se în-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Anul XII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 28.

Nădejdea noastră.

O veste ni-a sosit aseară, o rază înflo-rită a pătruns la noi înseninând perspectiva mohorâtă a luptelor noastre din viitor. Majestatea Sa monarhul a respins definitiv și cel din urmă proiect de reformă electorală alcătuit de ministrul de interne, Andrassy. Toată puzderia de svonuri înșelătoare ventilate în jurul sufragiului universal se risipesc ca o negură din preajma înțelepciunii și voinței prealuminate a moșneagului nostru domnitor. Sistemul de uneltiri viclere practicat de decenii, insinuațiile meschine menite să ne întunece nimbul de cetățeni plai-nici, n'au reușit să abată pătrunderea clară a domnitorului și deși răseleț, străbătând cu greu prin rândurile sfetnicilor săi perfizi, au pătruns din vreme în vreme la inima lui părintească glasurile de durere ale popoarelor din Ungaria, ingenunchiate în sentimentele lor naționale. Un singur gând, peste toate luminător, l-a călăuzit în sbuciumata-i domnie de peste un jumătate de veac, gândul fericirii tuturor popoarelor sale și se pare că geniul lumilor i-a dat dinadins uriașă putere de rezistență ursindu-l să ducă la îndeplinire epocala alcătuire a consolidării monarhiei. Și dacă poruncile firii, ce hotărăsc un rost vremelnic tuturor mărimilor omenești, nu-i vor îngădui să-și vadă visul intruchipat, — când va închide, odată pagina domniei sale glorioase va fi înseminat de conștiința c'a pus temelii fericirii popoarelor sale.

Dacă a respins acum cătușele ce ni le a pregătit reacționarul ministru în chipul unor reforme electorale, e, că a înțeles adevărul mai presus de toate că popoarele nu se fericesc decât având deplină libertate de-ași dezvoltă însușirile lor specific naționale și că fiecare popor e merit să trăiască amăsurat firii sale particulare, hotărându și singur normele de viață, căci numai el își cunoaște necesitățile vieții organice, iar legile trebuie să se creieze în deplină armonie cu natura acestor necesități.

A înțeles și înțelege de mult Majestatea Sa, că visurile imperialiștilor maghiari sunt utopice, chimere fantastice, seđițioase, asemenea apelor morții ce tremură în zări îndepărtate. Căci maghiarii cu organismul lor național corcit, îmbolnăvit de duhul semitic și de amalgamul nefiresc al elementelor »asimilate«, nu că vor octroa cultura lor falsă celorlate naționalități reușindu-le astfel să le absoarbă cu vremea, ci în chip firesc, fatal, își vor destrămă tot mai mult caracterul lor național adevărat, ruinându și treptat bazele existenței lor ca popor. Frământările lor șoviniste, zorul nebun ce și dau ca să zidească vavilonul »ideii« prea seamănă a opintiri desnădăjduite și din țipetele lor cu cari alarmează opinia publică, invocând fantomul primejdiei naționalităților, se desprinde vag un vaier de agonie. Nu — maghiarii nu vor absorbi nici odată pe popoarele din țară, căci n'au pentru asta nici cultură, nici însușirile superioare cu cari să ne orbească, ci dimpotrivă vigoarea

ce residă în noi va înlătură toate atentațele lor, desăvârșind evoluția noastră de popor cu toate atributele caracterului național specific. Poate odată, târziu chiar, când nu vor mai avea mult de cheltuit din energia lor, li-se va lămurii zădărnicia nizuințelor din trecut și vor înțelege, că nu învrăstrea caracterului național cu tot felul de elemente, ci puritanismul național e armonnic cu legile de evoluțiune.

Numai recunoașterea deplină a drepturilor de dezvoltare liberă ale fiecărui popor din monarhie, respectul mutual dintre diferitele națiuni, va putea consolida existența țărilor unite în dualism. Și dacă drumul ce duce spre acest ideal e întretăiat de conflicte iscate din ură și în toleranță națională, el totuș se va sfârși odată. Să i-se încuviințeze fiecărei naționalități a lua parte la viața constituțională în măsură egală. Modalitatea pentru asta e sufragiul universal pe baza cadastrului național, ca fiecare naționalitate să-și aibă reprezentanții săi în parlament amăsurat proporției ce reprezintă în populația țării.

Necesitatea sufragiului universal s'a prea copt în sinul vremilor, decât ca lupta pornită pentru biruința lui să mai poată fi înăbușită.

Majestatea Sa a dat dovadă strălucită că înțelege necesitatea vremilor, întorcându-l în țările Austriei, iar pentru Ungaria are acelaș gând. Problema cardinală pentru rezolvirea căreia i-a încuviințat guvernului actual să ia frânele a fost cea cuprinsă în

FOIȚA «TRIBUNEI».

Sfaturile unui plugar luminat.

De C. Sandu Aldea.

Alegerea seminței.

Oamenii cislului în mijlocul drumului: peste câteva zile trebuiau să iasă la seceră.

Unul din ei aduse vorba despre prețul grâului:

— Nu știu, măi băeți, dar Dinu al lui Militaru la totdeauna preț mai bun pe grâu ca noi. Și doar tot în țara noastră îl seamănă și el.

— Da! vorba — întreabă un moșneag — e grâul lui mai bun ca al nostru?

— Măi!

— Ei, apoi de-ai să vinde și el mai bine.

— Dar de ce să fie oare al lui mai frumos ca al nostru?

— De! De ce?

— O fi știind el ceva că nu dejaba a umblat la școală.

— Se vede treaba!

— Oare ai de vine încoașe nu-i el? — întreabă un om din claiță, ducând câteva clipe mâna stângă în chip de ștersină la ochi, spre a vedea mai bine.

— Ba-i chiar el! — răspunseră câțiva.

Oamenii tăcură deocamdată. Dar nu eră greu să le înțelegi planul lor. Voiau să înă calea lui Dinu și să-l întrebe despre ceace aveau ei pe suflet.

Feciorul lui Simion Militaru se apropie de el, le dete »bună vremea« și se opri puțin la el:

— Ce mai veste-povește, ilăcăi? — întreabă el.

— Ia punem și noi țara la cale, aci în mijlocul drumului.

— Și țara umblă tot cum știe ea, hai?

— Așa zău!

— Ba să-ți spun eu drept — măi nepoate — de ce vorbeai rumânil ăștia până a nu veni tu.

— De ce-moș Zamfire?

— Vorbiau de grâul tău. Vroiau ei să știe de ce grâul tău e în totdeauna mai frumos ca al lor?

— Il fac fermece — răspunse Dinu râzând.

— Ba nu zău, fără glumă: de ce?

— Nu-i cine știe ce taină — răspunse Dinu.

V'aș desluși aci pe lor, dar n'am vreme, că vreau să mă repez până la locul meu, să văz de mai poate răbdă grâul vre-o zi două.

Dar dacă vreți să mergeți cu mine, vă spun.

Oamenii se sfătuiră din ochi și câțiva din ei se îndreptară cu Dinu înspre țarnă. Codașii satului începură a zămbi pe supt mustață, făcând pe sireții, și o luară în spre cărciumă, zicându-și:

— Ducă-se el! Noi facem tot cum am apucat din bătrâni!

Când ajunseră la locul lui, Dinu Militaru se opri și intră în grâu. Luă lanul pieziș și merse ca la o avârlitură de băț. Apoi stătu în loc și se uită împrejur. Holda aurie, undula ușor în strălucirea acelei zile de sârbătoare și spicele mari, bine încărcate de boabe, se plecau, se în dolau și iar se ridicau mlădionse, ca și cum i ar fi spus: »bine-ai venit! Bine-ai venit, stăpâne!« Dinu repuse câteva spice și veni apoi cu ele la capul locului:

— Ce ziceți?

— Minune de grâu!

— Așa grâu mai înțeleg și eu!

— Știți voi de ce e grâul meu mai frumos? — întreabă Dinu.

— Știm dacă n'ei spune! — răspunseră câțiva.

— Mai întâi — urmă feciorul lui Simion Militaru — pentru că eu fac arătură mai adâncă decât voi. Al doilea, pentru că eu aduc și »mprăștil bălegar pe câmp. Și al treilea, pentru că aleg să-mănța.

— Ei, asta-i asta! Cum o alegi?

— Iată cum.

Și Dinu se apropie de locul ce venia cap în cap cu locul lui:

— Frumuseț grâu și ăsta, dar prea are multă pământă și seceră.

— Da unde am avut eu timp să viu să plivesc și să secăresc?

— Așa o fi, neică Radule — zise Dinu Militaru — dar dacă apucă de se 'ncuibază odată burulana rea într'un loc, anevoe o stărpești.

Spunând așa, el intră în lan și culese câteva spice mai mari cu cari veni la oameni.

— Uite și colea în margine vre-o două spice frumoase! — zise stăpânul locului.

— Le-am văzut eu, dar n'am vrut să le iau — răspunse Dinu.

— Păi de ce, măi nepoate, că's destul de frumoase!

— Iacă de ce, neică Radule: Firele care cresc mai la margine, au mai multă lumină, poate și mai multă hrană și nu e de mirare dacă găsim printre ele unele cu spice mai frumoase. Înăuntrul lanului toate au avut parte de tot atâta lumină,

punctul 8 al pactului intermediat de Kristoffy: sufragiu universal. Și deși era de prevăzut că guvernul actual, cel mai reacționar, șovinist și oligarhic din câte au stat vre-odată la cârma țării, e absolut nechemat să rezolve această problemă liberală și democratică, totuși nădejdea nu ne-am pierdut-o nici pe o clipă, căci avem razem în voința neclintită a Maj. Sale.

Ori câte tertipuri și meschinerii a întrebuițat guvernul, prezentând spre prealabilă sancționare proiecte peste proiecte, n'a reușit. Ministrul Andrássy a fost respins de trei ori și ultima oară definitiv, căci proiectele lui erau alcătuite pe temeiul principiilor șoviniste și retrograde. A intenționat să condiționeze dreptul electoral de cunoștința limbii maghiare în scris și citire, a arondat cercurile în favorul maghiarilor, votarea o plănuia după notariate și nominală, iar acum voia să introducă sistemul pluralității de voturi după analogia celui din Belgia. Și câtealte planuri infernale nu s'au făurit în atelierul vrăjitorului negru. A naufragiat însă cu toate.

Taințele păzite cu o îngrijorare infrigurată ni-le-a deschis vestea de ieri. Înțelegem că deja la plecarea sa în Anglia, Andrássy era un om pierdut. Alunecase de pe fotoliul ministerial de unde încercase toată forța elementelor reacționare întru salvarea vechiului sistem de guvernare. Când în răspunsul său dat la interpelația deputatului socialist Mezöfi, și-a legat portofoliul de chestiunea reformei — era deja sigur de deruta încercărilor sale. Respingerea definitivă a proiectelor sale a trebuit să urmeze în curând după acest răspuns al lui, când apoi a plecat în Anglia ca — spuneau ziarerele maghiare — să studieze sistemul electoral de acolo, în realitate însă ca să amăgească țara. Intors în țară ziarerele maghiare l-au întimpinat cu coloane măgulitoare despre activitatea »intensivă« ce se urmează în ministerul de interne în jurul lucrărilor pregătitoare ale reformelor electorale. Andrássy va fi zâmbit amar în conștiința sa.

Chestiunea sufragiului universal hotărăște soarta întregului cabinet. Informația noastră de ieri spune că noul guvern s'ar constitui sub șefia contelui Apponyi. Partea asta a informației noastre însă nu e confirmată cu absolută siguranță. Individualitatea lui Apponyi e o garanță tot pe atât de îndoelnică, mai îngrijitoare chiar decât alui Andrássy.

Viața unui cabinet Apponyi însă va fi de-o durată scurtă, căci țara s'a săturat de atâtea experimentări și chestiunea sufragiului universal nu se mai poate trăgăna.

Zadarnice sunt toate uneitirile reacționarilor șovinisti, lupta pentru sufragiu universal va izbândi. Argumentele lor strânse mănunchiu în avertismentul, că introducându-se sufragiu universal pe bazele cadastrului național, s'ar schimba cu totul raportul de puteri și s'ar dezlănțui porniri naționale și sociale vijelioase ce ar sdruncină temeliele țării, — sunt false.

O falsă judecare a stărilor rezultate în Austria pe urma sufragiului universal e și părerea profesorului austriac Bachmann, care face un rău serviciu patriei sale prorocind dismembrarea Austriei din pricina conflictelor naționale dintre cehi și germani. Conflictelor naționale între popoarele din Austria n'au devenit mai acute în urma sufragiului universal, prăpățiile n'au crescut, ci zângănitul de arme ce răsbate la noi e al luptei ce să dă cu sistemul de asuprire de pe alocuri, ce mai dăinuiește încă. Chiar dacă cea dintâiu fasă a epocii sufragiului universal se va ilustra prin lupte aprinse, ele vor limpezi numai atmosfera, stabilind un echilibru stabil în raportul de puteri. Atunci se vor ivi aievea zorile unui viitor mai bun. Dar până atunci privim cu bărbăție în fața luptelor încruntate ce ne așteaptă, sprijinindu-ne nădejdea în puterile noastre și în înțelepciunea casei domnitoare.

Apponyi la Viena. Ministrul instrucției publice, dl Apponyi Albert a sosit aseară la Viena. Ministrul va delibera cu mai mulți oameni politici și sosirea lui este în legătură cu aplanarea crizei dela toamnă, după care actualul ministru al instrucției va ajunge șeful noului cabinet.

Cel dintâi prefect din partidul catolic-popular. Un decret împărătesc publicat în »Monitorul oficial« de azi vesteste numirea noului prefect al comitatului Arva, *Balla György*. Noul prefect e cel dintâi numit din sânul partidului popular-catolic.

Serviciul de doi ani. În ședința de alaltăieri a camerei seniorilor din Viena, ministrul austriac de Laudwehr a făcut declarații categorice însemnate. El a declarat că afară de proiectul de urcare a contingentului militar al Landwehrului austriac, la toamnă va prezenta un nou proiect pentru reforma armatei. Reforma de căpetenie va fi *introducerea serviciului de doi ani la armată*.

Scăderea anilor de serviciu cere însă în mod firesc *urcarea contingentului militar* pentruca efectivul armatei să nu scadă sub cel de azi.

Declarația ministrului austriac a rupt însă deodată tot vălul de minciuni, de tăgăde și vicleșuguri cu care guvernul unguresc a căutat să acopere până acuma adevărul în această chestiune.

Intre deputații unguri însă declarațiile lui au stârnit din nou duhurile de nepace cari se pregăteau tocmai acuma de odihna verii.

Deputații dizidenți propun convocarea imediată a camerei ungurești spre a protesta împotriva proiectului »infam« al urcării contingentului. Coaliția însă și guvernul sunt bucuroși că au pus zăvorul pe porțile camerei și își rid de svârcolirea neputincioasă a opoziției. Sunt veseli că au scăpat acuma de opoziție, iar cât pentru toamnă răsturnarea completă ce va urma după căderea lui Andrássy, îi va scuti de grija contingentului militar.

de tot atâta umezeală, de tot atâta hrană. Dacă dar înăuntrul lanului găsesc spice mai frumoase, asta e semn că se trag din boabe mai rodnice și pe ele pun ochii. Dar nu mă uit numai la spic. Mă uit la toată tufa de grâu dela care vreau să-l rup, să văz dacă e bine înfrățită. Dacă nu e bine înfrățită, nu rup spice din ea. Dacă are prea mulți frați, iar nu iau spice din ea, pentru că nu toți frații cresc odată ci pe rând, așa că la vremea secerișului o să am un spic-două bune și încolo niște lăcuste de spice. Dacă însă tufa are trei-patru frați, toți cam de o potrivă, atunci rup din ea spicele ce mi-au îndreptat băgarea de seamă asupra lor. Se înțelege că nu rup spicele decât când s'au copt.

— Până aici am înțeles tot. De aci încolo, ce mai faci?

— Stai, cumetre, că îți spun acum.

Dinu își răsuci o țigare, o aprinse, trase două fumuri din ea și apoi urmă:

— Să zicem că mi-am ales spicele pe cari le-am găsit eu mai frumoase. Vlu cu ele acasă și întind pe prispă o velloșă, apoi tai cu foarfecile vârful și cotorul fiecărui spic.

— Da, de ce? — se grăbi să întrebe un moșneag.

— Pentru că boabele dela vârf și dela cotor sunt mai mici și uneori și sărcite, așa încât ele nu sunt bune pentru sămânță.

— Dar de ce sunt mai mici boabele dela vârf și dela cotorul spicului decât cele dela mijlocul lui?

— Pentru că zămisirea boabelor de grâu se începe întâi cam pela jumătatea spicului și merge încet-încet spre vârf și cotor. Boabele dela capetele spicului sunt dar zămisite mai târziu decât cele dela mijloc. Pe de altă parte boabele dela vârf și dela cotor se coc mai repede decât cele dela mijloc, așa dar ele sugând mai puțin, n'au cum să le ajungă pe cele dela mijloc.

— Ca niște copii înțercați prea de vreme! — zise un om.

— Cam așa ceva! — vorbi Dinu. De aia taiu eu vârful și cotoarele spicelor alese pentru sămânță. Apoi iau pe rând fiecare spic tăiat și îl frec bine 'n palme și îl vântur boabele până le curăț cu totul de pleavă, până rămâne grâul numai bob și bob, ca orezul. Boabele ce am putut strânge în acest chip le seamăn la vremea cuvenită în grădină și le las ca și în câmp. Doar primăvara le plivesc mai des de burueni. Când a venit vremea secerișului, taiu și eu postata mea de grâu de sămânță, leg grâul și-l las să se răcoacă bine 'n snop. Apoi, când am timp și e vremea frumoasă, întind pologu în băltură și desfac fiecare snop. Întind snopul în mănunchiu subțire și îl bat cu măciucul.

— Cu ce?

— Cu măciucul.

— Ce-i ăla?

— Păi nu vi-l-am arătat?

— Poate altora, nu nouă.

— Două bețe legate mai slobod cap la cap cu o șuviță de piele care trece prin câte o gaură mică făcută în capetele bețelor. Din cele două bețe unul e mai lung și celălalt e mai scurt. Când ridci în sus, bățul cel mic să învrtește și când aduci corda cea lungă în jos, bățul cel mic sebește grămada de băț.

După ce am bățut de n'a mai rămas nici un bob în spic, dau palele la o parte. Și așa urmez cu fiecare snop până îl bat pe toți. Apoi strâng boabele și le vântur când am un vânt mai bun. Pleava și boabele ușoare se duc, boabele grele și frumoase cad pe polog. După ce le-am vânturat și am ales fruntea, nu mă mulțumesc numai cu atât.

— Dar ce le mai faci?..

— Când mă înlesnesc, întind iar pologul (zăbălul) și vâlnițele în băltură și răstorn boabele într'un colț al pologului. Apoi încep să le zvârl cu o lopățică micșoară cât pot de departe. Boabele mai mari, mai pline, mai grele or să se ducă mai departe, cele mai ușoare or să rămâie mai aproape de mine.

— Cum se poate? — întrebă mirat unul din români.

BÉTAY și BENEDEK,

atelier artistic pentru obiecte bisericesti

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericesti, prapori, potire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericelor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernacule, amvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere.

Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

Din România.

Cursurile din Văleni. Încă din ziua de 2 Iulie s'au început cursurile promise celor cari le-au cerut și au făgăduit că vor veni și al căror număr de-abia a ajuns la 50. Se crede poate că nu s'au început? Se crede oare că gazdele sunt scumpe? Se teme poate, marea mulțime a celor ce au făgăduit, de urgia »lor«, a vre-unuia din cei mulți ce pentru vară nu socot altceva mai bun decât să plece în străinătate?

Cursurile s'au început, și în seara de 2 Iulie dl Iorga a ținut cursul de istorie care este un curs de probleme istorice. A răspuns la întrebarea: din cine se trag românii? Și s'a răspuns: mai mult din Turci — cu demonstrații pe care nu le poate cuprinde nici o carte scrisă.

De scumpetea gazdelor să nu se teamă nimeni: sunt prea ieftine. Găsești cu 50 de lei gazdă foarte convenabilă, și chiar cu 40 de lei: astfel o am eu.

Lăsați teama pentru acei mici la suflet, lăsați-o, pentru demnitatea voastră!

Dd. Dobrescu și Bogrea încep azi cursurile lor. D. Ștefan Bogdan va vorbi despre petrolul.

Ioan Jorăscu.

Serbările dela Șimleu.

Adunarea generală a »Astrel«.

Cu prilejul marilor serbări din Șimleu se va arăta și o expozițiune etnografică, se va decora sala de teatru și concert cu țesături și cusături sălăjenești, va avea loc o petrecere populară, va lua parte la banchetul popor — și cu deosebire spre scopul acesta se va tipări monografia comitatului Selaj.

Expozițiunea etnografică.

Vor fi expuse icoanele tuturor bărbăților bine meritați în trecut al Sălajului, anticități românești locale și grupuri de țărani după ținuturi.

În acelaș local va expune și Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoarei — în frun-

tea căreia stă dna Elena Hossu — haine preoțești, țesături și cusături de ale atelierului său din Orăștie, unde lucrează opt fete sub conducerea doamnei Tiberia Barciann. Directoară a atelierului e dna Victoria Erdéi. Obiectele expuse de această reuniune se vând, așa că fiecare vizitator va putea duce un obiect de o plăcută aducere aminte.

Decorațiile.

Teatru de vară, o construcție impunătoare (60 m. lungime și 13 lățime) va avea 10 loji, cari vor fi decorate cu țesături și cusături de ale doamnelor și doarelor din Sălaj. Spre scopul acesta s'au înșinat, că vor trimite lucrări de mână doele: Cocian din Dominiu, Mica din Odohelu, Pap din Babța, Budișan din Pria, dr. Gyurkó și dr. Pap din Jibou, etc. precum și doarele: Terica Pap din Oarța, Mărioara Orlan din Pria, Elenuța Stanclu din Boitz, etc.

Petrecerea populară.

Țineretul din mai multe comune va juca jocurile sălăjenești în cetatea lui Bathori, care va fi frumos aranjată.

Monografia Sălajului.

Scriterea monografiei Sălajului din prilejul adunării generale a Astrel e o idee nouă, cât se poate de salutară și de imperioasă pentru promovarea culturii noastre; o idee, care dacă ar fi urmată, în câțiva ani am avea datele necesare pentru monografia întregului popor românesc din Ungaria. Schița monografică a Sălajului va cuprinde vre-o 20 conle de tipar și va avea vre-o sută cincizeci fotografii originale. E o muncă uriașă aceasta pentru timpul de 2-3 luni, în care s'a terminat.

Piesa teatrală.

O inovație este în tot cazul și piesa teatrală, care se joacă: »Moise Păcurariu«, dramă țărănească în 4 acte și 1 tablou, cu muzică și cântări — în care e pus pe scenă poporul nostru, pe care trebuie să-l cunoaștem și să-l îndrăgim tot mai mult. Rolele principale bărbățești le crează d-nii Aurel Bărnăușu, artist dramatic, bine cunoscut din câteva reprezentații la Brașov etc. și Șt. Marcuș, student la conservatorul de muzică din Budapesta. Rolele femeiești le fac d-tele Marionra Orlan, Elenuța Stanclu și Terica Pop. Partea muzicală e aranjată pe motive populare de dr. Iustin Cl. Iuga.

Locul serbărilor.

Comitetul aranjator, în contra tuturor pledecilor de tot felul de calibru, s'a năzuit din toate pu-

terile să aranjeze serbări și o primire cât mai demnă pentru cea mai înaltă instituțiune culturală a noastră.

Comitetul invită pe calea aceasta pe toți cei ce se interesează de propășirea noastră culturală, și să nu se uite, că invitări speciale nu se trimit.

Toți cei ce doresc a participa sunt rugați pe calea aceasta să se anuțe cât mai în grabă, cel târziu până la 1 August (19 Iulie) s. c., căci altcum comitetul nu poate garanta de cvartir. Cvarțire de trei feluri: gratuite, la particulari cu 2 cor. pe 24 ceasuri și la hotel. Cei ce se anunță sunt rugați a arăta ce fel de cvartir doresc.

De asemenea și cei ce doresc a participa la banchet sunt rugați a se anunța odată cu anunțarea participării, cel târziu până în 1 August s. n., căci altcum comitetul aranjator nu garantează. Tacâmul costă 5 cor. de persoană. Pentru țărani 1 cor. 60 b.

Invitări nu se trimesc, prin urmare să se privească invitați toți românii, cari se interesează de propășirea culturală a noastră.

După încheierea serbărilor, Duminică 9 August n., se va face peregrinaș în mormântul din Bocșaromână al lui Simen Bărnăușu, dela nașterea cărui se împlinesc 100 ani. Se va face și o excursiune la Molgrad, fosta capitală a Daciei poroliseene.

Programul festivităților.

Joi, 6 August n.

1. Primirea comitetului central în Cizer la 11 ore s. m.
2. Intrunirea de cunoștință, seara la 8 ore în cetatea lui Bathori.

Vineri, 7 August n.

1. Serviciul divin, 8 ore s. m.
2. Ședința întâia, după serviciul divin, în biserică din loc.
3. Banchet, la ora 1 p. m.
4. Inaugurarea expoziției etnografice în sala de gimnastică a gimnazului local, imediat după banchet.
5. Petrecere populară, după inaugurarea expoziției, în cetatea lui Bathori.
6. Seara la 8 ore teatru: »Moise Păcurariu«, piesă țărănească cu muzică și cântări în 4 acte și 1 tablou, de dr. Dionisie Stoica.
7. După teatru cină comună à la carte.

Sâmbătă 8 August n.

1. Ședința a II a, la 9 ore s. m.
2. După prânz eventuale excursii în raionul orașului.
3. Seara la 8 ore concert și bai.

— Se prea poate! — răspuse Dinu. Fă tu într-o zi încercarea asta: la în mână câteva alice de vânătoare și câteva boabe de mel. Alicele să fie tot mărimea boabelor de mel. Aruncă-le apoi cât poți de tare. Care din ele crezi că are să se ducă mai departe?

— Alceele! răspuse unul.

— De ce? — întrebă Dinu.

— Pentru că s mai grele.

— Așa e! — întări Dinu. De ala avârl eu să-mănta spre a o alege.

Boatele care mi le am ales, le seamăn când a venit vremea în local meu din țară, după ce le-am înmuiat mai întâiu în saramură de piatră vântată.

— Așă, măi vere Dinule. Văd că și la boeru se pune grâu în saramură, dar logofătul Nicolai nu vrea să spuie de ce. Nu știu acum: nu vrea să ne spuie, ori nu știe nici el. De ce se lumoaie grăul în zeamă de piatră vântată?

— Ai văzut tu vre-o dată grâu mălurat?

— Ba bine că nu!

— Ce are înăuntru un bob de grâu mălurat?

— O pulbere cafenie-negricioasă.

— Tocmai așa. Știi tu ce-i pulbera ala?

— Da de unde să știu!? Eu zic că-i răutatea boalei.

— Fiecare grăunte din pulbera cafenie e o sămânță de mălură. Această pulbere se lipsește de boabele sănătoase și când acestea încolțesc în

pământ, încolțeste și sămânța de mălură. Firul ce dă din această sămânță pătrunde în firul de grâu și crește odată cu el. Iar la vremea secerișului, în loc de făină albă și frumoasă, bobul de grâu dă pulbera aceea urâtă. Acum închipuește-ți tu, că bagi în coșul morii o baniță de grâu plin de mălură. Așa-i că și-ai pune mâinile în păr când ai vedeă ce fel de făină și-ar curge în sac?

Dacă însă băgăm grăul în saramură de piatră vântată, saramura arde fără milă sămânța boalei și grăul rămâne curat. Într-o zi se svântează și a doua zi sau cel mai târziu a treia zi e bun de sămănat.

— Dar am văzut că la un boer se băgă grăul salamurat și în var. De ce oare?

— Mai întâi pentru a grăbi svântarea grăului și al doilea pentru a ajuta la creșterea colțului.

— Cam câtă piatră vântată se pune?

— La 10 vedre de apă un kilogram de piatră vântată care trebuie să fie cât de bine topită.

— Și numai în potrița mălurei e bună piatră vântată?

— Ba și împotriva tăclunelui și a ruginei și a manei villor.

Dar eu n'am apucat să sfârșesc de spus cu alegerea seminței de grâu, căci am abătut vorba. În țara noastră se găsește un fel de grâu cu spicul alb și altul cu spicul roșu.

Eu am isbutit să-mi deosebesc sămânța și pe cât am băgat eu de seamă până acum, grăul roșu par'ca mi-ar da ceva mai mult la pogon, dar grăul bălan par'ca ar fi mai tare și mai greu.

Văți mai putea slege o sămânță mai bună de grâu, dacă ați strânge boabele ce s'au scuturat pe locul unde a fost șira de snopi, pentru că boabele mai mari, pe cari nu le poate acoperi și ține pielea, se scutură mai redede. Dar nu prea v'aș îndemna să faceți lucrul ăsta,

— De ce?

— Pentru că din boabele strânse din scuturătură o să dea spice care or să se scuture prea mult pe câmp.

— Așa e, măi! Vedeți: nouă nu ne ar fi trecut prin cap una ca asta.

— Dar porumbul de sămânță cum îl alegeți, Dinule?

— Cam tot așa. Când a început a se coace, iau lotu 'n lungiș și în curmezis și însemnez ciocanii (strujenii) ce au legat mai mulți știuleți. Când s'a copt porumbul, culeg deosebit știuleții dela culburile pe care le am însemnat. Din știuleții ăștia aleg pe cei mai frumoși: mai mari și mai încărcăți de boabe și știuleții aleși îi pun unde va până primăvara, spre a se usca. Primăvara curăț boabele dela vârful și dela cotorul ficărilor știulete și ce-mi rămâne bat în leasă. Acuma am mașină și îi bag în ea. Din boabele

In atențiunea parohiilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,

pietor de firme de embleme de biserică și auritor, Marosvásárhely, Kossuth Lajos utca 26.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. Însemnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e eschisă

orice incorectitate în executare. — La dorință se trimite desemnuri porto-franco.

Cu distincă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

Duminică, 9 August n.

Afară de cadrele Asociației: peregrinaj la Bocșa română, la mormântul lui Simeon Bărnăușiu și excursiune științifică la Molgrad.

*

Pentru serbări e angajat taratul lui Brașoveanu din Sibiu.

NB. Insinuările pentru cvartire, și banchet, precum și cererile de informațiuni sunt a se adresa d-lui *Ioan P. Lazar*, președintele comitetului aranjator.

Onor. oaspeții au legătură cu trenul până în Simeu: prin Orade, Carei și Cluj, Bistrița, Oherla, Dej, Jibou, Zălau. *Comitetul aranjator.*

Părerile dlui Sturdza despre situația internațională.

Dl Dimitrie Sturdza, ministru-președinte al României a acordat unui ziarist din Viena un important interviu din care extragem următoarele:

Nu este adevărat că atmosfera internațională ar fi încărcată și aproape de o explozie. Oamenii conducători de stat nu atribuiesc proroțiilor pesimiste vre-o importanță deosebită.

Programul dela Mürzsteg desigur nu i pus la dosar. Dimpotrivă, reformele se vor face tot în sensul acestui aranjament.

Atitudinea României față cu afacerile Balcanului și față cu politica totală a Europei *nu s'a schimbat*. Pentru politica ei rămâne principiul statornic în picioare că ea trebuie să formeze în sud-estul Europei *un liniștit și pașnic element de mijloc* și un factor de civilizație neconținut progresând.

Raporturile dintre România și Austro-Ungaria au și acum caracterul de prietenie pe care îl au de un lung șir de ani. Presupunerea că în urma nouilor constelații internaționale, politica României ar dobândi o nouă îndrumare, e șubredă.

România e hotărâtă să meargă înainte pe aceeași cale ca până acuma și politica ei este în deplină armonie cu a Austro-Ungariei.

ce au eșit de pe ștuleții aleși și curățaji la vârf și la cotor lmi fac sămânța.

Zicând ecestra, Dinu se uită pe câmp, apoi vorbi:

— Să mergem, fătați, că se înserează.

Și toată ceata se îndreptă spre sat. Dar după câțiva pași, Dinu Simeon Militaru se opri și zise:

— Cum v'am spus dela început chiar: dacă nu arăți mai adânc, dacă nu cărați gunoi pe loc și dacă nu stărpiți buruienile, de surda v'ați mai căsnî să vă alegeți o sămânță mai bună.

Apoi porni și nu mai zise nimic câțiva timp. Dar unul din români, dădu din cap cu desădejde și spuse:

— Bune lucruri ne înveți tu, Dinule, dar unde avem noi vreme să le facem? Că tu știi bine că muncim din noapte până în noapte, de cum se la și până cade iar zăpada.

— Așa pe apucate și când vrea omul tot face — răspunse Dinu, iușind pasul.

Soarele sfință și pe cer nu se vedeă nici urmă de nor. Unul din oameni zise:

— Ti, că multe mai știi, măi Dinule. Ce mai minte și a dat Dumnezeu! Mă mir cum le mai fii toate în cap.

Dinu se uită spre cer și grăi:

— Frumoasă vreme! Numai de ar ține așa până ne om vedeă și noi munca de pe câmp străusă.

— Bun e Dumnezeu! — îl răspunse un bătrân.

Și ceata de români se apropie și intră în Râscrucea, care răsună de cântecule flăcăilor ce se întorceau dela horă în acel dulce amurg de sărbătoare...

Dela institutul de fete „Otteteleșeanu“.

Arad, 23 Iulie.

În apropierea Bucureștilor, pe o moșie foarte frumoasă, fosta proprietate a marelui mecenat Ioan Otteteleșanu, lângă comuna Măgurele, în trel castele splendide e instalat un institut de fete dat în îngrijirea Academiei Române și pus sub înaltul patronaj al M. S. Regelui.

Mențiunea acestei școale este, ca din fetițe dela 12—18 ani să crească femei adevărate române, pricepute în toate lucrurile ce trebuie să știe o femeie cu bună creștere, care are să fie stălpul casei și lumina familiei.

Luxul e combătut în acest institut pe toate liniile. Un lucru, ce ar trebui făcut pretutindenea printre femeile noastre. Cu atât mai mult se îndeletnicesc însă fetele în facerea vestimentelor cât mai simple și mai drăguțe.

Ți-e mai mare dragul să vezi aproape 100 fetițe în uniformă de toată simplitatea, dar potrivite la fel.

Și le șade atât de bine!

Între părinții fericiți, cari au avut norocul să-și crească vre-o fetiță în acel institut mareț, mă număr cu mândrie și eu.

Anul acesta am avut ocaziune să asist și la festivitatea finală, când apoi cele absolvente luându-și diplomele se despart de institut și de tovarășele lor, pentru a ieși în lume și a-și îndeplini rolul și mențiunea: de a deveni membre folositoare neamului românesc!

Festivitatea s'a încheiat cu cântece bisericesti naționale de toată frumusețea, cântate cu multă duioșie, — ca de despărțire.

Se îndulosează și bărbații când se despart — dar încă fetițele; și mai ales acestes, cari șase ani de-arândul au trăit în institut ca surorile în familie!

Iată pentruce despărțirea a stors lacrimi nu numai din ochii lor, ci și a tuturor asistenților.

În fața fetițelor era o masă, în jurul căreia stau delegații membrii Academiei române în persoanele domnilor: *Gregoriu Tocilescu*, prof. univ. de arheologie, *Stefan Stefanescu*, profesor de geologie, *B. P. Grecescu*, d-na dr. *Proca* și d-na *M. Slon* ca profesoare — femei specialiste.

Concertul s'a început cu imnul regal:

»Trăiască Regele
În pace și onor
De țară iubitor
Și-apărător de țară«.

Apoi »cântecul treicolorului«, »Pe a binelul cărare«, etc.

La mijlocul programei a ieșit din rând absolventa *Aurora Ștefu*, și înclinându-se cu modestie, a rostit în fața delegațiunii următorul discurs de mulțumită.

Onorată delegațiune,

Se împlinesc azi cei șase ani ce mi-a fost din bunăvoința »Academiei Române«, rânduit să stăm în institut. Când ne uităm înapoi, ei ne par o viață plină de întâmplări, pe care nu le vom uita niciodată, ne speriem însă când ne gândim, că au trecut atât de curând și că mâine avem să plecăm de aici.

Mai ales cel din urmă an ni-a fost prea de tot scurt. Ocupate cu rândul, când la bucătărie, când în atelierul de croitorie ori în cel de țesătorie, când cu creșterea gândacilor de mătase ori în grădina de legume și având mereu conștiința răspunderii, ne sculam des de dimineață, cădeam seara frunte de oboseală și zilele ni-au părut totdeauna prea scurte, dar puținele ore de repaus ni-au fost cu atât mai plăcute.

Lucrând atât timp împreună și ajutându-ne în lucrarea noastră unele pe altele, ne-am deprins cu rânduiala casei acestes și am ajuns să ne iubim între noi ca niște adevărate surori și o viață durere ne cuprinde când ne gândim, că ne des-

părțim și că unele dintre noi nici dată, poate, nu ne vom mai revedea.

Vom fi avut fără îndoială și clipe de întristare ori de amărăciune, dar pe acestea le-am uitat și uitate au să și rămâie: acum în clipa despărțirii ne reamintim numai zilele frumoase, pe care le-am petrecut împreună muncind cu voie bună ori bucurându-ne de viață. Dupăce vom fi ieșit în lumea cea mare se va vedeă ce am câștigat în timpul petrecut aici și cu ce ne-am ales pe urma ostentelor noastre: acum simțim numai, că am avut aici copilăria fericită și binecuvântăm memoria generosului fondator al institutului, ne simțim pe toată viața obligate față cu »Academia Română«, care a primit greaua sarcină a purtării de grijă pentru noi, și ducem în lume vestea despre dragostea părintească, cu care dl Ioan Kalenderu s'a preocupat totdeauna de binele nostru.

Greu ne este să ne despărțim de surorile noastre mai mari, care ne-au condus în lucrările noastre din ateliere și din gospodărie cu atât bunăvoință, și de dl director și de dna directoare, pe care li rugăm să uite multele supărări, pe care le-au avut pe urma noastră, și să primească încredințarea, că ne vom da totdeauna silință de a dovedi prin faptele noastre, că am înțeles povățile ce ne-au dat și că ținem, că »Academia Română« și mai ales dl Ioan Kalenderu să nu aibă cuvinte de a se gândi cu părere de rău la binele ce ne-au făcut.

Vă urăm, iubitelor surioare, zile bune, pe care le-am avut noi și vă rugăm să vă uniți glasurile voastre cu ale noastre, pentruca împreună să mulțumim onorabilei delegațiunii pentru binevoitoarea îngăduință, cu care au asistat la examenele noastre și să urăm viață îndelungată și fericită de măhniri dlui Ioan Kalenderu, ocrotitorul nostru și al tuturor celor neajutorați.

Să trăiți dlor delegați.

La acest discurs a răspuns, dl Gr. Tocilescu, arătând însemnătatea rolului ce are să îndeplinească femeia română, și îndemnând pe cele absolvente ca să continue cele învățate și însușite în institut, să tinză mereu spre perfecționare, să-și aducă aminte de institut, de bunul Rege, de marele protector Ion Kalenderu, de bunii lor părinți: Dna Eleonora și dl Ioan Slavici, directorii institutului și de iubitele profesoare, cari toți și toate au muncit din tot sufletul pentru fericirea lor.

Le-a împărțit apoi absolventelor un dar în bani trimis de dl Ion Kalenderu, care de astă-dată n'a putut participa la încheierea anului școlar și le-a spus, că absolventele de acum se pot simți cu adevărat fericite: căci ele vor fi primele cari la timpul său se vor împărtași de zestrea prevăzută în literile fondationale a fericitului Ion Otteteleșanu. Celorlalte fete, cari au să mai stea în institutul le-a pus în vedere, că Academia va îngriji, ca absolventele în viitor să capete astfel de diplomă, cu care să fie îndreptățite a ocupa și funcțiuni publice după cari să le asigure o existență, în caz că nu s'ar mărită.

De încheierea acestor șire, amintesc cu multă durere sufletească, că la plecarea mea de acolo, dl director Ioan Slavici mi-a zis:

— »Du aradanilor vestea, că eu mă despart, la toamnă, de acest institut!

Să dea Dumnezeu, ca Academia română să poată înduplecă pe dl Slavici a se lăpăda de acest gând!

Nicu Stejărel.

A v i z !

Părinți, cari dorec să-și așeze băieții pe anul școl. 1908/9 în »Internatul gr.-or. rom. diecezan« din Bașu, vor aveă să înainteze petițiune instruită cu testimoniu școl. de pe anul precedent și atestat medical, că băiatul e deplin sănătos, — către rectoratul internatului adresându-o subscrisului cel mult până la 6/19 August 1908.

Taxa de întreținere anuală de 320 cor., este a se solvi anticipative și regulat în pstrate de câte 80 cor. anume: rata 1-a la începutul anului, a 2-a la 15 Nov. 1908, a 3-a la 1 Febr. și a 4-a la 15 Aprilie 1909. Deodată cu rata primă, la înscriere, se va solvi pentru medic, medicină, spălat și scaldă și o taxă de 20 cor.

Fiecare elev susceptibil va aduce cu sine 2 rânduri de vestimente de port, albiturile necesare, jumătate duzină, 2 schimburi de pat, o saltea (sac pentru pale de 180 cm. lung), perie de cap, haine, perle de dinți și de încălziminte.

Elevul, care în decursul anului din motiv neacceptabil ar părăsi internatul, va desdauna Institutului cu câte 10 cor. pentru fiecare restanță.

Pentru susținere au să recurgă și elevii vechi al Institutului.

Dat în Briaș din ședința rectoratului ținută la 21 Iulie 1908. Victor Fildan, rector-cathet.

Spiritul sau alcoolul ca cel mai primejdios dușman al omenimei.

Prelegere populară de Ioan Roșu învățător în Buteni. (Urmare și fine).

Iată fraților ce pagube colosale aduc beuturile spirtoase chiar comunel noastre bisericesti; iată ce motivează prea din destul pășirea P. S. Sale părintelui Episcop contra spiritului care nici nu poate fi tractat și numit altcum decât cel mai primejdios dușman al omenimei întregi.

Dar mai are omul un dușman care dacă nu e întru toate așa de păgubitor ca spiritul nu e nici folositor ba în ce privește paguba materială nici acesta nu e cu mult mai pe jos ca spiritul și acela este tutunul (duhanul).

Socotind că fiecare cap de familie cheltuește pe zi numai 8 fileri (4 cruceri) pe tutun într'un an a făcut fum 28 cor. 80 fileri, ceace pentru toți românii gr. ort. din Buteni împreună face 17.280 cor. deci pe spirte și tutun la o altă se dă anual 60.480 cor. din care sumă dacă s'ar afla modalitatea ca numai a 4-a parte deci 15.120 cor. anual să se poată încasa și depune, în 5 ani s'ar ajunge la un capital de cel puțin 75.600 cor. care ar aduce anual interese de cel puțin 4500 cor. din cari s'ar putea acoperi pentru toate timpurile spesele culturale; iar cu timpul crescând mai departe s'ar putea ridica școala și biserica, s'ar putea face granar pentru fondul de bucate, case parohiale și alte lucruri bune chemate a ne îmbunătăți starea materială, morală și intelectuală și a ne ridica prestigiul (cinstea) înalte popoarelor conlocuitoare și ne-ar întări încrederea în că o stăncă de granit la fața tuturor viitorilor și valurilor ce ne-ar întâmpla și cari nu s'ar mai încerca a ne pierde, convingându-se din însăși țărâ și vrednicia noastră că: »Așa trece pletrile rămân.«

5. Mijlce de abținere.

Pentru a putea însă ajunge la o așa fericită stare trebuie mai întâi să se căutăm modul, cum am putea să ne abținem dela consumarea acestor beuturi otrăvitoare și ca atare mijloace imi iau îndrăzneală a recomanda după modelele-mi părerii — următoarele:

a) Tot omul să se hotărăscă a nu mai călca pragul birtului. În chipul acesta scapă multe ocaziuni de a conveni cu cunoscuți bețivi cari apoi îi iau și pe dansul în campania lor și îl bagă în cheltulală și rușine.

b) Tot omul sau 2-3 vecini împreună, se aboneze foi bune, din cari unul care știe cel să le cetească în Dumineci și sărbători din acele foi și astfel cu toții au oarecare petrecere cinstită și pot se învețe dragoste și iubire de patrie, biserică, școală, limbă și neam.

c) Tot omul să își țină de o datorință sfântă a cercetă regulat în Dumineci și sărbători sfânta biserică, împreună cu familia sa, a ascultă ss. rugăciunii și a urmă sfaturile primite dela slujitorii altarului.

d) Tot părintele să și îndemne pruncii a cercetă regulat școala, a-i dedă să o privească ca pe o casă sfântă, iar pe învățător ca pe un adevărat părinte sufletesc și a ascultă și urmă sfaturile auzite în școală cari toate îl îndeamnă încă de

mic a se feri de beuturile spirtoase, — iar pe feciorii mai mari a-i oprî fiecare părinte de a petrece și a bea prin birturi căci dedați odată cu beutura nu o mai poate lăsa cu una cu două.

e) Să punem la cale înființarea unei reuniuni de temperanță (rețineră dela beuturi) a cărei membri să se oblige a plăti anual numai a patra parte din cât relaxă ce dă pe beuturi — ca taxă pentru înființarea unui fond bisericesc pentru salvarea școalelor, care fond, dacă s'ar înscrie la reuniune 600 membri în 5 ani ar forma un capital din a cărui interese — cum am zis mai sus — s'ar putea acoperi pentru vecie toate spesele culturale, și n'ar trebui să băgăm culu străin în casa noastră proprie.

Iubiți frați!

Multe s'ar mai putea zice despre aceasta otrăvitoare beutura și despre pagubele ce cauzează aiași individului cât și societății, — eu însă cred că a fost destul pentru a ști apleta și cunoaște starea lucrurilor și pentru a ne gândi serios și cu toată inima la timpurile grele, prin cari trecem mai ales acum, când școala — după biserică cea mai prețioasă avere moștenită dela moștrămoși, zic, ma! ales în acestea timpuri de grea încercare se dăm mâna cu mâna și se lucrăm cu toții, — ca din sudoarea noastră proprie, pe care azi o băgăm în buzunarul fără fund a birtașilor. se ne susținem școlile fără nici un ajutor străin, căci cu străinul ușor o putem păți ca românul cu țiganul, pe care l'a lăsat lângă ușa ca să se încălzească, dar după ce s'a încălzit bine, a dat țiganul cu gazda casei afară și s'a făcut el stăpân.

Și nu ne gândim la închiderea de școli, — ceea ce pe lângă pagubă ne ar aduce și o rușine vecinică — ci din contră să ne gândim mai bine a le ținem, mai bine pe acestea cu banii noștri, decât se înmulțim birturile și bogățiile birtașilor; căci cu cât sunt mai multe școli cu atât cad pe o școală mai puțini elevi și învățătorul cu mai mare ușurință și mai fundamental îl poate învăța și lumina. Și oare pentru ce se fie mai bine a juri pentru îmbulbarea a lor câte venituri toate, de cât a dă pentru luminarea și deșteptarea fiilor noștri, cari sunt carne, din carnea noastră și sânge, din sângele nostru.

Rugându-vă a primi de bune ceea ce ai înșirate mulțumindu-vă de ascultare și rugându-vă a mă lertă, dacă am fost prea lung ori doară prea aspru la vorbe, — închei această lucrare a mea accentuând încă odată că toate se pot dacă este voință și mai ales dacă avem puterea a ne stăpâni pe noi căci iată ce zice un învățat neam (Schiller): »E mai puternic acela, care se stăpânește pe sine, decât acela care cucerește o cetate. Dumnezeu să ne ajute!

NOTĂȚI.

ARAD, 22 Iulie n. 1908.

Informația noastră de ieri.

Știrea noastră de ieri despre eșecul îndurat de contele Andrassy cu reforma electorală, a stârnit senzație generală în presa ungurească.

»Pester Lloyd« de azi a fost informat pe telefon și comentând știrea noastră spune că nu știe din această senzație decât că într'adevăr dl Apponyi ar fi plecat la Viena pentru a face o excursiune.

Este în tot cazul ciudat că dlui Apponyi îi abate să facă tocmai acum pe căldurile de Iulie excursiuni la Viena. Noi știam că vara pe călduri se fac excursiuni în alte locuri la Ostende, în Alpi, în Tatra sau dl

Apponyi putea să meargă la moșia sa Eberhard, atât de aproape de Viena.

Dar e evident că el nu a simțit trebuința toropelei de Iulie care acum pe Ringstrasse e mai dogoritoare decât ori unde, ci avut în Viena alte afaceri mai importante cari se află în legătură cu noua situație politică.

Menținem cu toată hotărârea știrea noastră de ieri și cine va avea răbdare la toamnă va avea prilejul să o vadă confirmată.

— Björnson către croați. »Agramer Tagblatt« ziarul german al coaliției serbo-croate primește dela Björnstjerne o scrisoare în care în altele spune următoarele: »Urmăresc cu încordare brava D-voastră luptă. Pe cât înțeleg, de astă-dată Europa nu-i de partea Ungariei. Pentru aceea stau într'o atitudine de expectativă dar marea mișcare slavă vine ca un strigăt: »Fiți atenți!« Austria va hotări viitorul Europei »Scrisoarea e datată din Aulestad și poartă data de 16 I. c.

— Instalare de preot. Duminică în 19 Iulie s'a făcut instalarea nou alesului preot Petru Vuc în *Boșca română*. Actul a fost săvârșit prin comisarul Consistorial dl Petru Ieremia, administrator protopopesc. După serviciul divin oaspeții și poporul s'au întrunit la casa noului ales, ca să-l felicite. Bogșenii lângă mari nădejdi, că în persoana d-lui Vuc au ales un harnic păstor și ca bun tovarăș dlui Iancu Stan, paroh și dănsul în Bogșă.

— Cursul administrativ notarial din Târgul-Murășului l-au absolvat în anul 1907/8 cu succes următorii tineri români: Gregoriu Ceten din Galda de jos, Ioan Cloran din Branicica, Aurel Contor din Căcilata, Ioan Giurcoiu din Râșinari, Ioan Maftelu din Paloș, Iuliu Marcu din Oieșdea, Pavel Mloc din Berliște, Gavril Murășianu din Spermezeu și Augustin Pop din Câmpeni.

— »Iobăgia«, volumul I din cartea dlui Ioan Russa-Șirlanul a apărut, conținând istoria iobăgiei până la finea secolului XV. Volumul se extinde peste 400 de pagini, octav mare, având următorul sumar: I. Sub viziri, II. Ștefan cel sfânt, III. Regii din familia lui Arpad, IV. Oligarhia, V. Bala de aur, VI. Orașe și comitate, VII. Dinastii străine și oligarhi, VIII. Cneji și voievozii români, IX. Întâia răscoală țărănească, X. Unelțile oligarhilor, XI. Înflința husiților, XII. Ioan Corvinul, XIII. Matei Corvinul, XIV. Decadența, XV. Închelare.

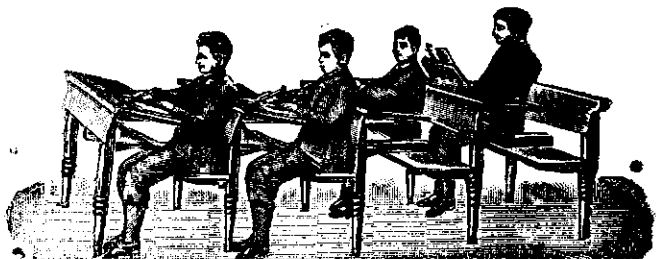
Se poate procura dela administrația »Tribunei«. Prețul unui exemplar 3 coroane.

— Dreptul disciplinar al învățătorului. Curia din Budapesta s'a ocupat de nou cu un caz, care interesează pe învățătorii noștri. Un învățător a bătut un copil în școală. Mama copilului l'a dat în judecată și judecătorii cercuială a pedepsit pe învățătorul respectiv cu o amendă în bani de 30 coroane. Învățătorul a apelat și tribunalei regesc l'a achitat. La cererea procurorului Curia s'a ocupat din oficiu cu afacerea și a declarat, că tribunalul a greșit când a achitat pe învățătorul acuzat, fiindcă acestuia nu-i compete dreptul să bată elevii din școală.

— Doi gardiști ucși în Cluj. Pleava mahalalelor din Cluj a săvârșit ieri noapte o viteză vrednică de acest oraș cunoscut pentru civilizația

Bancă de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de biurouri
și fabricare de instrumente gimnastice.
Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

lui adevărat ungurească. Doi bleji gardiști au căzut jefă săbătaclui mahalagiilor. Deunzi vitele lor au fost prinse de poliție la pășunat oprit și închise. Ieri noapte proprietarii vitelelor își răsunară într'un mod crunt. O ceată de vre-o 30—40 de mahalagii a atacat noaptea pe doi gardiști. Multimea era înarmată cu revolve și frase vre-o 20—30 de focuri asupra celor doi gardiști Péterfi Adám și Varga István. Efectul sașel în teribil. Péterfi nu putu merge decât până la casa învecinată și căzu acolo mort. Glonțul intrase la soldul stâng și leși la coasta dreaptă.

Varga încearcă să fugă. Dar un fecior trase alte cinci focuri asupra-i. Glonțele îi râniră dar Varga avu încă forța de-a sări un gard și de-a merge la moara Vécsey pentru a chema poliția prin telefon.

Patruzei de gardiști sosiră supt comanda căpitanilor Rimóczy și Nevczky. Imediat ancheta începu. Mahalaua fu închisă din toate părțile și se stabilă câți și cari feciori au lipsit de-acasă.

Poliția a reușit să prindă un număr de vre-o 16 făcăli vinovați, toți unguri. După depunerile lor instigatorul și șeful lor ar fi Albert Mihály, iar Zágoni József ar fi împușcat Péterfi și ar fi tras și asupra lui Varga.

Consiliul comunal a hotărât să dea familiei lui Péterfi, ca pensie leafa întregă a gardistului mort pentru datorie. Varga István zace în spital și este în agonie.

— O marfă de reclamă. Ministrul de interne publică o ordonanță adresată tuturor municipiilor în care combate cunoscuta marfă de reclamă numită *Franzbranntwein*. Fabrica acestui articol îl proslăvește ca un fel de panaceu, adică leac împotriva tuturor boalelor. Consiliul sanitar însă, spune ministrul, a găsit că toată reclama nu-i decât o panglicărie căci *Franzbranntwein* nu-l miraculos nu conține decât alcool și sare și nu poate fi medicamentul cel laudat de reclama evreiască.

— Părintele Hlinka înaintea forului episcopesc. Inimosul fruntaș slovac, părintele Hlinka, în drumul Calvarului său cel îndurător pentru activitatea sa conștientă națională, i-se mai pregătește o stațiune de chinuri. Scaunul episcopesc de Zips va debata în 27 Iulie n. chestiunea suspendării lui din funcțiunea de preot. Hlinka e învinuit cu următoarele crime strigătoare la cer: A agitât pentru idelle panslaviste; pentru propaganda acestor idei a întrebunțat chiar și amvonul; în rugăciunea numită *Salve Regine* ce se rostește pentru patrie cuvintele »națiunea maghiară« le-a înlocuit consecvent cu »națiunea slovacă« — și alte păcate ne mai auzite. Hlinka se află de prezent în închisoarea din Seghedin, purtându-și cu resignație crucea de martir, în urma osândel din procesul măcelului dela Cernova.

— »Ciardașul«. »Budapesti Hirlap« scrie la noutăți, că în comuna Boița, Sâmbăta trecută, cărturăria de-acolo a aranjat o petrecere, invitând și publicul maghiar din partea locului. Aceștia au și răspuns invitației, dar văzând că în ordinea danșurilor nu sunt decât hore, ardelene și alte jocuri românești, n'au luat parte la danș, ci s'au retras într'o odaie de-alături unde s'au pus — more patria — la desfumat de butelii. Unul dintre organizatorii petrecerii, dl Nic. Popica, casierul băncii »Zărăndeană«, ca să-i împace pe patrioții supărați a pus taraful de țigani să tragă deliciosul »ciardaș«. Preoții Sebastian Rusan și Nicolae Pop văzând știrbirea asta a caracterului românesc al petrecerii au oprit țiganii de-a mai cânta și au înfruntat pe dl casier pentru aceasta uitare de sine. Hârțuiei (?) acesteia cică iar fi pus capăt depărtarea publicului maghiar. Șovinista cătrănită de purtarea conștientă a preoților amintiți, le scoate ochii cu congrua.

O pildă mai mult, că amestecul pe calea socială trebuie înconjurat, căci numai neplăceri stârnește. Compatrioții noștri sunt încă prea înapoiți în civilizație, decât să înțeleagă normele de bunăcuviință ce trebuie să le cinstească ca oaspeți.

— Urmările unei știri false. Moartea amiralului Rojdesiwen-ki s'a desmiștit. Știrea a provenit dintr'o neînțelegere. În Baden unde amiralul se află actualmente a murit alt rus distins cu acelaș nume. Astfel s'a născut neînțelegerea. Dar știrea odată lansată a avut urmări firești și totuși comice. Toate ziarele aduseseră lungi necrologuri. (Chiar și un ziar de al nostru totdeauna deștept, dăduse aproape o coloană de amănunte asupra vieții »regretatului« amiral). În blericile Rusiei se citiră parastase. Colegii și prietenii »mortului« trimiseră telegrame de condoleanțe familiei »Intriatate«. »Foștii generali Nebogatow și Stössel, internși în pușcările ordonaseră citirea unui parastas în catedrala st. Petru și Pavel din Petersburg. Împăratul Wilhelm însărcină pe atașatul de marină al ambasadelor germane din Petersburg, de a-l reprezenta la furerările mortului.

O zi mai târziu sosi fără de veste știrea, că amiralul trăiește. Într'adevăr el însuși adresă »Agenției telegrafice din Petersburg« o telegramă arătându-l că-i sănătos și nădăjduiește să mai trăiască vreme îndelungată. În toată graba parastasele fură contramandate, dar cele ce se ținuseră, nu mai puteau fi revocate — spre bucuria preoților.

— Trei congrese însemnate vor avea loc vara asta la Berlin: Congresul internațional al presei, congresul Interparlamentar și congresul istoricilor.

— Câți locuitori are Germania? După revista oficială de statistică germană »Statistische Jahrbücher« populația Germaniei la mijlocul anului curent (1 Iulie) a fost de 63.017.000, față de 62.097.000 la aceeaș dată a anului trecut și 61.177.000 din anul 1906. Creșterea populației pe fiecare din acești doi ani din urmă se ridică deci în termen mediu la 920.000 de suflete. La ultimul recensământ al populației făcut la 1 Dec. 1905 numărul locuitorilor țării a fost de 60.641.278 de suflete, încât sporul de atunci încoaș e de 2.375.000. În anul 1898 populația a fost de 54 mil. 406.000 sporul celor zece ani din urmă e deci de 8.611.000, va să zică 15,8 la sută. În anul 1888 populația a fost de 48.168.000, iar în anul 1878 de 44.129.000. În anul 1871 în anul unirii țărilor germane într'o mare împărăție s'au numărat 40.997.000 încât sporul total de-atunci încoaș e de 22 de milioane, adică de 53 la sută. Populația Germaniei s'a îndoit la număr cam dela 1838 încoaș.

A nu se uita însă că în cei din urmă 25—30 de ani au emigrat cel puțin 8 milioane de locuitori în America.

— Căutăm un corector care să primească asupra sa și sarcina de redactor responsabil.

Reflectanții să se adreseze la *Administrația »Tribunei«*.

Fumători: E o mare economie de bani dacă cumpărați tuburi de țigarete dela firma de jos.

100 bucăți	„Kiling“ liber de nicotin	08 cr.
100	„Tiszti“	10
100	„Delibáb“	12
100	„Riz Abbazia“	16
100	„Colibri“	18

Singurul depozit pentru Ungaria Harmathy Pál, magazin de țigarete Debreczen. 7000 bucăți se trimit francate.

Cereți preț curent.

x Sticlărie, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmașul lui Müller Somlya, Kolozsvár Kossuth Lajos utca 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelambre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă căsălate 72 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

x În orice familie se poate procura cea mai mare bucurie prin gramofonele lui Tóth József, căci sunt cele mai perfecte dintre toate gramofonele. Plăcile de gramofone ale lui Tóth reproduc tonurile curat și au cel mai mare reper-toar. Facem pe toți atenți, cari își găsesc bucuria în gramofone, să nu se lase precumpăniți a-și cumpăra alte gramofone fără folos, ci să și-l procure în marea prăvălie alui Tóth József în Segedin Könyök utca.

Dela judecătoria.

Ș Un onorar de jumătate de milion. Citim în »Budapesti Hirlap«: Unul din corifeii procesului memorandumului dr. Iuliu Corolanu a fost avocat foștilor urbarialiști din Maroshéviz. Avocatul a cerut cinci-sute

de mii coroane onorar în caz de câștig de cauză. Președintele urbarialiștilor Alimpiu Trifu le-a propus să-i făgăduiască avocatului o mie de holde de pădure și contractul s'a făcut în senzul acesta fără ca autoritățile superioare să fi dat autorizație. Când Coroianu se văzu cu contractul făcut, și când cauza fu câștigată oferi proprietarilor pădurea pe suma de cinci sute de mii de cor. Președintele îi înduplecă să primească ofertul.

Judecătoria află însă de afacerea asta și vicișpanul comitatului suspendă hotărârea și făcu raport la comisiunea administrativă care la rândul ei porni anchetă.

În timpul acesta nici Coroianu nu se odihni ci acționă pe foștii urbarialiști în judecată la tribunalul comitatului Pesta pentru suma de 500 mii cor. și tribunalul a condamnat pe urbarialiști.

Când sentința se află, comisiunea administrativă destituie pe președintele compozeratului Alimpiu Trifu și numi pe dr. Sárkány Miklós protofiscul comitatului ca să apere în locul avocatului actual interesele urbarialiștilor.

Economie.

Recolta grâului, precum și a celorlalte cereale, ca orz, ovăs, secară, deși nu este din cele mai bogate; este însă destul de bună, ca mulțumită să dăm lui Dumnezeu pentru marea lui bunătate că ne-a dat pâinea cea de toate zilele binecuvântând munca și oboseala noastră și din acest an.

Plouile așa mult dorite, pentru cucuruz, otavă; vii etc. au împedecat încâtva treeratul și parte mare din recolta se află încă în apă, ușor expusă incendiilor, cari adese aduc sărăcie și nenădejduire celor păgubiți; căci cu toată paza bună, scântea focului se furizează în stog, ori din mașina de treerat, ori din jocul copiilor, ori din păcătoasa de lule, de multe ori și din trăsnet. și nimicesc întreaga agoniseală, dacă omul nu se îngrijește să păstreze asigurând ceace i-a dat Dzeu.

Recomandăm deci cu tot adinsul asigurarea recoltei încontra primejdiel de foc, la institutul »Transsylvania«, care prin agenturile sale principale, cercuale și locale stă la dispoziția publicului nostru cu serviciile sale prompte și cu lante. I. S.

Budapesta, 22 Iulie 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22-76—22-77
Secară pe Oct.	19-26—19-28
Ovăș pe Oct.	14-58—14-60
Cucuruz pe Maiu 1908	15-16—15-18

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa	— — — —	23 K.	60—24 K.	40 fl.
Din comitatul Albei	— — — —	>	>	>
De Pesta	— — — —	23	> 60—24	> 30
Bănățenesc	— — — —	23	> 60—24	> 40
De Bacica	— — — —	23	> 60—24	> 30
Săcară	— — — —	19	> 50—19	> 70

Posta Administrației.

»Crișiana« filiala Hălmağl. Am primit 12 cor. ca abonament până la 15 Ianuarie 1909 st. n.

Const. Costea, Tornea. Am primit 2 coroane ca abonament până la 1 Iulie 1908.

Iosif Pasculescu, Șolmuș. Am primit 2 cor. ca abonament până la 1 Ianuarie 1909.

Nonic Man, Hărauglab. Am primit 2 cor. ca abonament până la finea anului 1908.

Mihailă Ionic, Runc. Am primit 4 cor. ca abonament pe anul întreg 1908.

Iosif Morariu, Roșia-montană. Am primit 6 cor. ca abonament până la finea anului 1908.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.

Editor proprietar George Nichin.

«Timișiana»

Institut de credit și economii în Timișoara.

CONCURS.

Se caută un funcționar de bancă, cu pregătiri teoretice și praxă bună, care posedă perfect limba română, maghiară și germană.

Reflecții au să comunice pretenziunile lor de salariu, să dovedească cu documente cerințele de mai sus, iar cererile astfel instruite și scrise cu mâna proprie în toate 3 limbile, sunt a se prezenta după putință în persoană, până la 1 Septembrie a. c. la Timișoara, la 22 Iulie 1908.

DIRECȚIUNEA
institului de credit și economii
«Timișiana» în Timișoara.

«Sătmăreana»

Institut de credit și economii societate pe acțiuni în Seini (Szinerváralja).

CONCURS

Să publică concurs pentru un post de practicant pe lângă un salariu anual de 840 coroane.

Reflecții au să documenteze, că au absolvat cu maturitate o școală comercială superioară și că posedă deplin — în vorbire și scris — limba română, maghiară eventual și germană.

Practicantul ales are să-și ocupe postul îndată după alegere sau cel mult în 1 Septembrie, a. c.

După un an de probă prestat spre îndestulare practicantul va fi numit oficial cu

salariu de 1200 coroane și adăus de salariu în înțelesul statutelor.

Recursele să vor trimite până în 1 August st. n. la adresa: «Sătmăreana», institut de credit și economii, societate pe acțiuni în Seini—Szinerváralja.

Seini, în 10 Iulie 1908.

Direcțiunea.

A n u n ț.

Am onoare a aduce la cunoștința on. publică că în comuna Agriș se află de vânzare

V A R

calitate mai bună

cu preț moderat, cu vagon sau cu trăsură. Piatra de var se primește îndărăt în prețul varului. Cumpărătorii să se adreseze la Romul Motorca, preot, Agriș. n. p. Ternova.

CORNEL N. DEMETER farmacist în Szászváros.

Peronospin pentru stropirea viei contra peronosporii e mai bun și mai ieftin și manipularea cu mult mai simplă, ca piatra vanată. Un pachet de 100 litră apă costă 60 fil. Pravul acesta să folosească și la stropirea pomilor. La comandă de 10 pachete să trimit francate. Revânzătorii capătă rabat corăspunzător.

Preparate cosmetice.

Cream de benzoe mygdale. Creamul de benzoe mygdale servește pentru conservarea, înfrumusețarea și albirea mânilor și feței, dând totodată și o fineță deosebită. Delăturează tot felul de necurătenii de pe mână și față, — precum: pete, bubițe, zgrăbnițe, pisteni (mitesser), precum netezește și zbirciturile. Conținutul creamului acestuia e nestricăcios pentru față și mâni. Prețul 60 fileri.

Săpunul de benzoe mygdale. Săpun excelent pentru toilette. E preparat din ingredientii foarte fine, și din mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea. Se recomandă a se folosi împreună și săpunul de benzoe mygdale. Prețul 70 fileri.

Poudre Yeturien. Acopere foarte bine, încât nici nu să observă că față este pudrată. Intrebuințată pudra cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute, ce altcum ar cauza vântul, răceala și razele soarelui. În culoare albă, roză și galbină. Prețul 1 cor.

Veturien Parfeum. Vera-violetta, cel mai fin parfum de violele, lăcrămioare și scumpie (iorgovan) și Joekey Club. Pr. 1.60 fil. — „Ideal“, cel mai nou parfum, 2 cor.

Apă de gură „Cremier“ (Albă sau roșie.) Prin întrebuințarea apei acesteia nu devin dinții găunoși, — și delăturează durerea dinților, precum să și interese dinții și gingiile. Prin întrebuințarea apei acesteia, să delăturează mirosul neplăcut și greu din gură. Prin întrebuințarea apei acesteia cu pravul de dinți „Cremier“ devin dinții foarte frumoși, albi. Prețul 80 fileri.

Pravul de dinți „Cremier“ Prin întrebuințarea pravului acestuia devin dinții frumoși și albi. Prețul 70 fil.

Perii de dinți, fine. Alegere mare, în diferite prețuri. **Esență de China.** Contra căderii părului cu rezultat foarte bun. Prețul 1.40 fil. **China tannopomada.** Pentru creșterea părului. Prețul 70 fileri. **Oleu de nucă.** Extract de nuca oleica, pentru conservarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

Diferite mirosuri de parfumerii franceze de prima calitate — să capătă după măsură. — Săpunul de benzoe mygdale e cel mai bun în întrebuințare. Săpunuri foarte fine — și deosebit plăcut mirositoare, se capătă în diferite prețuri.

Prav contra opăritului și urmărilor neplăcute la copii. Prețul 50 fileri. **Prav contra asudatului** Prețul 50 fileri. **Prav pentru insecte.** 20, 40 fil. și 1 cor.

Instrucțiuni pentru prepararea rumului, dif. liqueuri și alte băuturi. **Syrup de zmeură!** Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahăr rafinat. 1 klg. 1 cor. 20 fil. Un demjon poștal de 4¹/₂ klg. franco trimis 6 cor. 50 fil.

Adresa să fie precisă și legibilă! Numele întreg, comuna, nr. casei, posta ult. și comit.

In tipografia diecezană din Arad str. Batthyányi Nr. 2.

au apărut și se află de vânzare

atât în numita tipografie cât și la:

Librăria arhidiecezană Sibiu. Librăria A. Mureșan Brașov.

Librăria I. Ciurcu Brașov. Librăria diecezană Caransebeș.

Librăria Nemes Kálmán. Lugos (Lugoj).

următoarele compozițiuni muzicale:

Cântări bisericesti pentru slujbe ocazionale din Moltvelnic (Evhologiu) ș. a., aranjate pe note de Trifon Lugojan, prof. de muzică și cântare. — Prețul 8 cor.

De ducă... Cor bărbătesc pe motiv popular de Trifon Lugojanu. Prețul 1 coroană.

Negruta cor mixt cu soli de Ioan Vidu. — Prețul 1.50. **Coasa** Melodie populară. Prelucrare și arm. de I. Vidu. — 1 cor.

Logojana pentru o voce și pian de Ioan Vidu. — Prețul 1 cor. 50 fil.

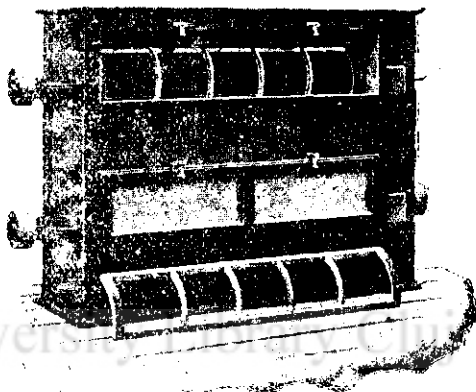
Preste deal... Cor mixt cu soli compus pe motive din muzica populară română de Ioan Vidu. Prețul 1 coroană 50 fileri.

FRANZ WINGLER

FABRICĂ DE MAȘINI ȘI CONSTRUCȚII DE MORI

— **Becicherecul - mare (Nagybecskerek)** —

construiește orice fel de mașini agricole, vânturători, mașini de mestecat făină, suluri, site numite:

„VICTORIA“ cele mai simple site ale prezentului cari se deosebesc prin faptul că sunt ieftine, ocupă loc puțin, reclamă foarte puțin, sunt de o mare productivitate, pregătesc făini curate sau amestecate, reclamă puțină mătase, funcționează fără izbituri și se pot întrebuința mai cu seamă la măcinatul automatic, neted și dela orice înălțime.

Doritorii vor primi certificate și preț-curenturi. Corespondența în limba ungurească și nemțească.

Domnului Szanád, 24 Maiu 1908.

WINGLER FERENCZ, fabricant
Becicherecul - mare.

Moara mea montată cu sitele brevetate «Victoria» coresponde tuturor cerințelor moarăritului modern. Sitele ocupă loc puțin, reclama foarte mică, sunt de o mare productivitate, sitele corespond tuturor cerințelor, sunt frumoase și curate.

Oriunde voi găsi prilejul voi recomanda sitele fabricate de dv. ca fiind achiziția cea mai modernă a tehnicii moderne.

Cu deosebită stimă:

Kalmár Gyula.

HAINE PREOTEȘTI.

Am onoare a aduce la cunoștința on. preoți, că mi-au sosit

stofele negre de primăvară

și vară și le păstrez în magazin în mare asortiment. — Mă voi sili ca și până acum să câștig încrederea și mulțumirea on. mei clienți.

Pentru comanda din provincie e de ajuns să se trimită o reverendă de model sau o haină; la dorință însă

mă duc pe cheltuiala proprie până la fața locului.

Primesc confecționarea și repararea odăjdiilor bisericesti, cu prețuri moderate. Prăvălia: Lângă casina națională, casa Balog György. Szabadka. Vesselényi ut. **Hadnagy István**, croitor de haine civile și preoțești.

Nu mai sunt bătători!

(Ochi de găină).

Cine voiește să scape de bătăturile dureroase să folosească

„Anti-Klavin“

care prin compoziția ei chimică e cea mai eficace și mai bună.

După a doua întrebuințare bătăturile
:: :: vor dispărea necondiționat. :: ::

Nenumărate scrisori de mulțumire și recunoștință.

Prețul unui tub : 80 fileri.

O față cu pistrui o face albă ca zăpada,

Apa americană contra pistruiilor de Dr. HYAM

și

Săpunul american contra pistruiilor de Dr. HYAM

Depositul principal :

Dr. Vámos și Fűredi

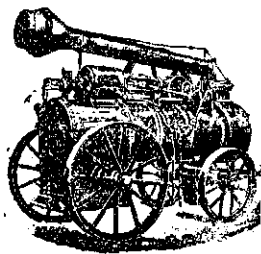
drogherie și parfumerie.

AZ „ANGYALHOZ“.

Pécs. Pécs.

Deschidere de magazin de mașini.

Aduc cu simă la cunoștință on. mele clientele, că în le-gătură cu atelierul meu de lăcătușerie, am deschis un magazin de mașini economice și de cusut, unde țin exclusiv mașini de prima calitate pe cari
:: :: le vând în bani gata și în rate. :: ::

Rog pe on. public să mă sprijinească și în această întreprindere, pentru ce voi fi recunoscător prin aceea, că în calitate de specialist, voi desfăcea numai marfă potrivită cu terenul nostru, și înainte de a se vinde e bine examinată în atelierul meu.

Țin în depozit mașini de sămănat și pluguri, tăietoare de napi

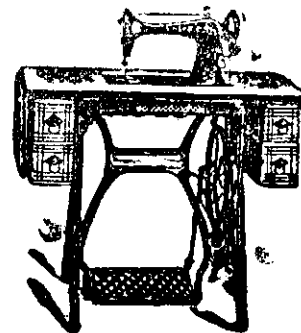
și seceră, grapă, sfărâtoare de cucuruz, presă de vin etc.

Recomand mai departe practicele

mașini de cusut

și ace de cusut pentru ecetea, elastic și curele, uleiuri și tot felul de părți de mașină.

Mai fac tot felul de lucruri de lăcătușerie pregătesc grilagiuri de fer, porți de fer, arme, balanțe, pompe de fântâni, stropitoare de struguri, reparaturi de mașini de aburi etc.

Recomand on. public pentru îmblătit, mașinele mele de îmblătit cu aburi, conduse însuși de mine pe care o dau cu chirie.

Solicitând părțirea on. public, rămân cu stimă :

ALEXANDRU NAGY
PANKOTA. (PÂNCOTA).

Grosz Nagy Ferencz,

farmacist. :: **Debreczen** :: farmacia ::
(Arany egyszaru)

Hajdusági Bajuszpedrő.

Védjegy.

MUSTAȚA E FRUMOASĂ
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSAG

cea mai bună pentru creșterea și potrivirea mustețelor, pregătită din materie neunsuroasă. Efectul se vede foarte înute și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fil. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2-15 Cor. Cu rambursă gratuit.

MEDICAMENT

PENTRU VOPSIREA PĂRULUI

în culori blond, brunet sau negru. Efect la moment. O singură vopsire e de ajuns, ca părul sau mustața o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu însăsprește părul. O sticlă cu medicament pentru ori și ce culoare 4 cor.

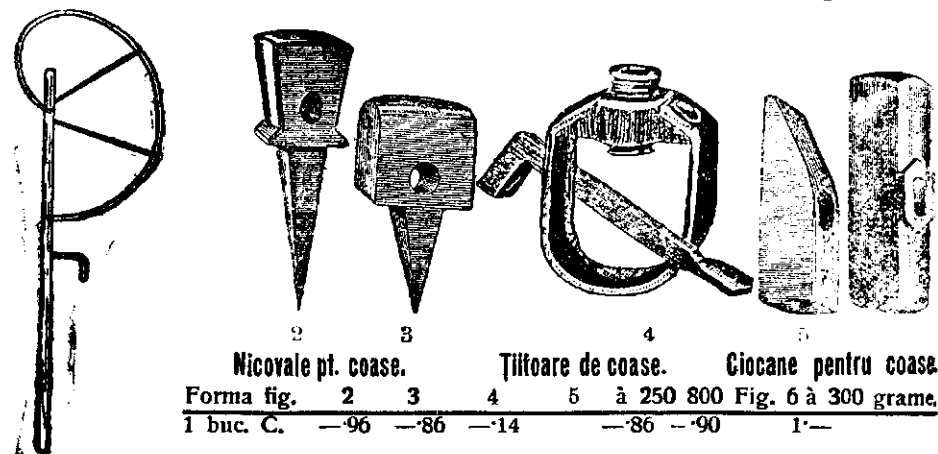
CAROL F. JICKELI, Sibiu (LA COASA DE AUR).

Clește de marcat oile	Coase	Lungimea	70	75	80	85	90 cm.	Clește americană pentru batul porciilor 1 buc. C. — 70
1 b. C. 4-12		1 bucată C.	1-60	1-60	1-60	2-—	2-—	100 de inele laele C. — 60

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă eu schimb orice coasă provă-zută cu semnul CFJ care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta, în decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăți să dă o bucată pe deasupra !

Nicovale pt. coase.	Țiifoare de coase.	Ciocane pentru coase.
Forma fig. 2 3 4 5	Fig. 6 à 250 800	Fig. 6 à 300 grame.
1 buc. C. — 96 — 86 — 14	— 86 — 90	1-—

Nicovalele și ciocanele pentru coase se vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale, să schimbă. — La nicovalele și ciocanele de coasă să fim atenți la insigniul meu comercial scutit în lege.

Țiifoare pentru cuți de coase, emailate pe din lăuntru și pe din afară, 1 buc C. — 42 și suflate cu zink, foarte durabile, 1 buc. C. — 50. Cuți de coasă dela 10 fil in sus, în asortiment bogat, 1 buc. C. — 40. Cuți de Bergamo albastre-negre, în insigniul CFJ 1 buc. C. — 80. Coade de coase pentru coase de cereale, 1 bucată C. — 96. Greble de fer pentru coasa de cereale, de șirofat pe coadele simple de coase de lemn, 1 bucată C. 1-40. Țeve de gâtlej contra umflării vitelor, pentru vite Cor. 6-80, pentru viței Cor. 6-20.